

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan päivitys

ILMASTOKAHVIT

11.9.2024

Ritva Isomäki, erityisasiantuntija (bio- ja kiertotalous, ilmastoasiat, energia); Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekarttatyön koordinoiti, neuvottelukunnan sihteeri

Ritva Impola, projektipäällikkö, Canemure-hanke, Oulun ammattikorkeakoulu

MIKSI TEHDÄÄN?

Aluekehityslaissa määritellään maakuntaliittojen tehtäviin koordinoita luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja ilmastonmuutoksen torjuntaa sekä laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä ja vastata suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa.

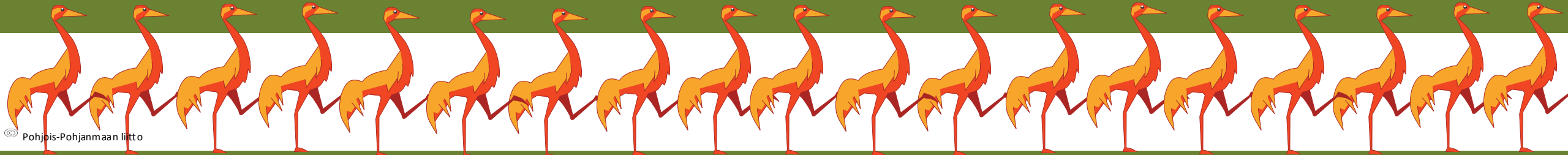
Ilmastotyö **on tärkeä osa maakunnan kehittämistyötä**. Alueen erityispiirteet, resurssien kohdentaminen ja vaikuttavuus, oikeudenmukaisuus.

Vuoropuhelu

KENELLE SUUNNATTU?

Tiekartta antaa **toimintaympäristön kehittämisen suuntaviivat**, jotta alan kehittäjäorganisaatiot voisivat kohdistaa resurssinsa oikein.

Yritykset tekevät omat yritystoiminnan kehittämistä ja uudistamista koskevat strategiset päätöksensä ja valintansa huomioiden toimintaympäristön tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet ja käytettävissään olevan tki-tuen.

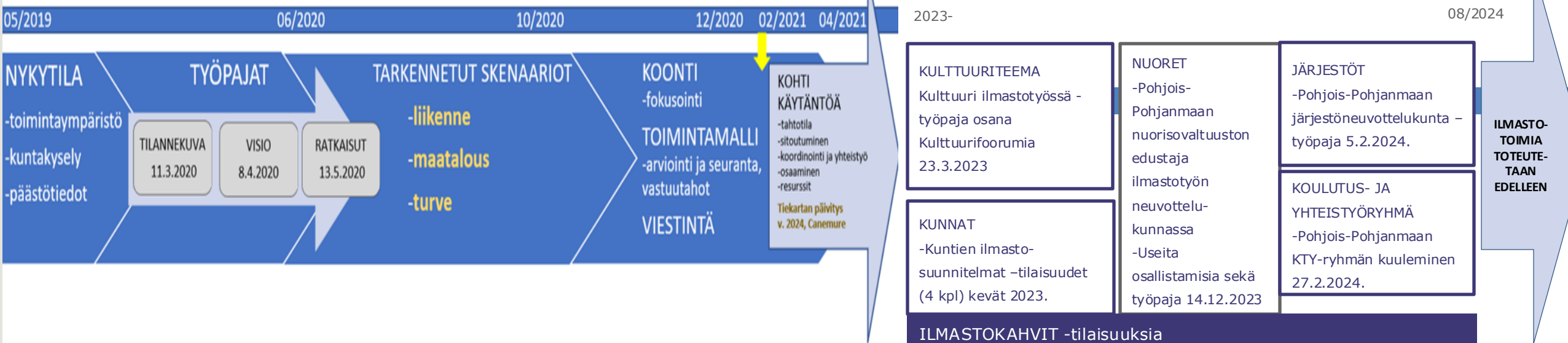
Ilmastotiekartta 2.0 –päivitys

- Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 1.0 hyväksyttiin maakuntahallituksessa helmikuussa 2021.
- Ilmastotyöhön on suunnattu resursseja. EAKR-rahoituksesta (noin 153 milj. euroa) 35 % on kohdistettava ilmastotoimiin.
- Työssä hankittua tietoa hyödynnetty mm. rahoitusohjelmien laadinnassa, ja muussa kehittämis- ja edunvalvontatyössä.
- Euroopan tila on vuoden 2021 jälkeen muuttunut huomattavasti. Pohjoisen Suomen merkitys on korostunut erityisesti saavutettavuuden ja uusiutuvan ja kestävän energiatuotannon ja sen koko arvoketjun mahdollisuuksien osalta.
- Päivitystyö käynnistyi vuonna 2023; osa tiekartan seurantaa.
- **PROSESSI**

- Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyötä ohjaava neuvottelukunta, pj. Jussi Ylitalon (varapj. Esa Aalto) johdolla, kokoontui 6 kertaa päivitystyön aikana. Toimikausi 2022-2025.
- Yhteistyö eri toimijoiden välillä on ollut myönteistä!

Päivitystyö alkaa 2023

UUSI TIETO ja TOIMINTA: Hankkeet; Ohjelmat ja strategiat

Ilmastotiekartta 2.0 –päivitys

- Päivityksessä ilmastotiekartan alkuperäiset linjaukset ja toimenpiteet eivät muutu. Ilmastotiekartta 1.0 sanoma ja mittava tietomäärä säilyvät, päivitetty 2.0-versio sisältää alkuperäisen tiekartan rakenteen ja sisällön.
- **Muutokset koskevat tietojen päivittymistä**, kuten kasvihuonekaasupäästöt; uusimmat luvut on esitetty –suunta vähenemään päin.
- Tiekarttaan on tuotu **uutta tietoa** kärkiteemoihin, kuten energia ja maankäyttö, liittyen (vmkk-ilmastovaikutukset, vetytalous, biokaasu, ym.)
- Kulttuuriteema on nostettu esiin kärkiteeman 7 yhteydessä. **Nuorten, järjestöjen sekä koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmän näkemyksiä on kuultu. Kunnille** järjestettiin neljä Kuntien Ilmastosuunnitelma –työpajaa, sekä useita **kaikille avoimia** Ilmastokahvit-tilaisuuksia.

Päivitystyö
alkaa 2023

UUSI TIETO ja TOIMINTA: Hankkeet; Ohjelmat ja strategiat

2023-

08/2024

KULTTUURITEEMA

Kulttuuri ilmastotyössä –
työpaja osana
Kulttuurifoorumia
23.3.2023

NUORET

-Pohjois-
Pohjanmaan
nuorisovaltuuston
edustaja
ilmastotyön
neuvottelu-
kunnassa
-Useita
osallistamisia sekä
työpaja 14.12.2023

JÄRJESTÖT

-Pohjois-Pohjanmaan
järjestöneuvottelukunta –
työpaja 5.2.2024.

KOULUTUS- JA YHTEISTYÖRYHMÄ

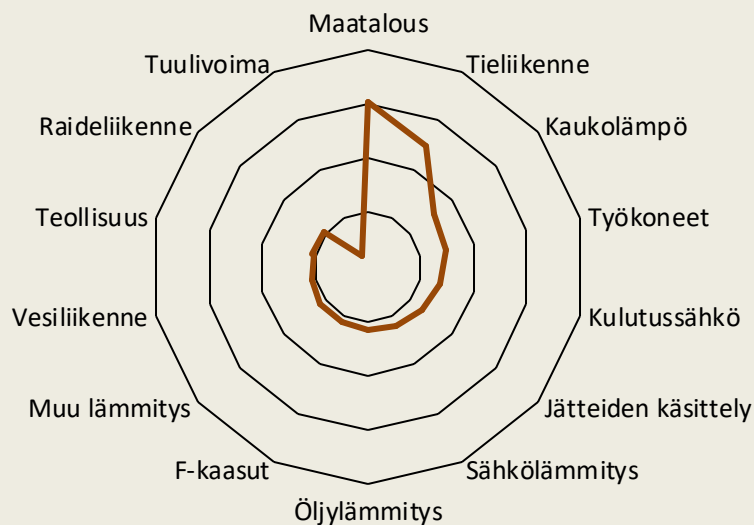
-Pohjois-Pohjanmaan
KTY-ryhmän kuuleminen
27.2.2024.

KUNNAT

-Kuntien ilmasto-
suunnitelmat –tilaisuudet
(4 kpl) kevät 2023.

ILMASTOKAHVIT -tilaisuuksia

ILMASTO-
TOIMIA
TOTEUTE-
TAAN
EDELLEEN

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyön tavoite säilyy edelleen samana:

Kohti hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata!

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyön kärkiteemat

1. Älykäs bio- ja kiertotalous toimii ilmastotyön perustana

2. Energian tuotanto ja käyttö on kestävä, tehokasta ja vähäpäästöistä

3. Liikenne on vähäpäästöistä

4. Maatalous kehittyy hiilensitojana

5. Maankäyttö on ilmastoviisasta ja kiertotaloutta edistävää

6. Metsät ja suot toimivat tehokkaina hiilinieluinä

7. Yhteistyö ja sektorirajat ylittävät toimintamallit luovat elinvoimaa ja liiketoimintamahdollisuuksia

Sopeutuminen osana kärkiteemoja

Yhteensä liki 190 toimenpidettä

Kohti hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyön kärkiteemat - Kaikki ratkaisee

1. Älykäs bio- ja kiertotalous toimii ilmastotyön perustana

1. Biokaasun tuotantoa ja käyttöä edistetään ravinnekierto ja ympäristövaikutukset huomioiden
2. Luonnonvarat - kestäväan käyttöön pohjautuvien tuotteiden ja liiketoiminnan kehittäminen
3. Puurakentamista edistetään – osana ilmastoviisasta rakentamista
4. Maa-, kivi- ja uusiomateriaalien käyttöä koordinoidaan ja niitä hyödynnetään kiertotalouden mukaisesti
5. ICT-osaamisen hyödyntäminen
6. Jätteet ja sivuvirrat kierrätetään ja hyödynnetään
7. Hiilen talteenotto ja varastointi

2. Energiantuotanto ja käyttö on kestävä, tehokasta ja vähäpäästöistä

1. Fossiilista energiaa korvaavaa uusiutuvan energian tuotantoa edistetään maakunnan vahvuuksiin pohjautuen
2. Vähäpäästöisen, tehokkaan ja joustavan, energiajärjestelmän kehittäminen
3. Energiakäytön tehokkuutta ja vähäpäästöisyyttä tuetaan

3. Liikenne on vähäpäästöistä

1. Vähäpäästöiset liikennevälineet & 2. Uusiutuvat polttoaineet
Maakunnallinen uusiutuvien polttoaineiden ohjelma
Sähköisen henkilöautoliikenteen saavutettavuus
Julkisen sektorin vähäpäästöiset liikennevälineet

3. Kestävä liikkuminen & 4. Tehokkaat tavarakuljetukset
Uusimpaan tietoon perustuva liikennejärjestelmäsuunnittelu
Kestävän liikkumisen infrastruktuuri ja palvelut
Bio- ja kiertotalouden massojen kuljetusreitit ja terminaalit

5. Liikkumistarpeen vähentäminen sektorirajat ylittävällä yhteistyöllä
Maankäyttö ja palvelurakenne
Etäpalvelut ja paikkariippumaton työnteke

Sopeutuminen osana kärkiteemoja

4. Maatalous kehittyy hiilensitojana

1. Uusien kasvien viljely uusiin ruokavaliioihin, uudet proteiinin lähteet
2. Maatalouden resurssitehokkuuden edistäminen
3. Maaperän hiilinielun vahvistaminen ja hiiliviljely
4. Biojakeiden ja sivuvirtojen kestävä hyödyntäminen
5. Turvemaiden viljelytoimien kehittäminen ympäristöystävällisimmäksi

5. Maankäyttö on ilmastoviisasta ja kiertotaloutta edistävää

1. Uusiutuvan energian tuotannon aluevaraukset hiilinielut säilyttäen
2. Maankäytölliset edellytykset vähähiiliselle liikkumiselle
3. Ilmastotavoitteet ja luonnon monimuotoisuus jäsenkuntien maapolitiikan keskiöön
4. Ilmastoviisasta ja vähähiilinen rakentaminen - oikea materiaali oikeaan paikkaan ja oikein rakennettuna
5. Eri toimialat ylittävien mahdollisuuksien ja symbioosien tunnistaminen ja kiertotalous
6. Minimoidaan metsätalouden väheneminen liikenteen, rakentamisen ja energiantuotannon ratkaisuja toteutettaessa

6. Metsät ja suot toimivat tehokkaina hiilinieluinä

1. Metsänhoito ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa sekä pitkäikäiset puutuotteet
2. Metsien hiilinielun kasvattaminen - uudet teknologiat
3. Soiden ennallistaminen ja soiden nieluvaikutusten lisääminen - tarve- ja vaikutusarviointiin pohjautuen
4. Turpeen vaihtoehtoiset käyttömuodot ja aktiivinen vaikuttaminen
5. Turvetuotantoalueiden tuleva käyttö

7. Yhteistyö ja sektorirajat ylittävät toimintamallit luovat elinvoimaa ja liiketoimintamahdollisuuksia

1. Toimialarajat ylittävää yhteistyötä edistetään aktiivisesti
2. Hyödynnetään aktiivisesti uusia rahoituslähteitä, priorisoidaan ja ohjataan rahoitusta ilmastostrategian mukaisesti
3. Tuetaan ruokaketjun vähähiilisyyttä
4. Maakunta ilmastotyön kehitysalustana ja edistäjänä
5. Edistetään bio- ja kiertotalouden sekä ilmastoasioiden opetusta ja koulutusta, lisätään tiedotusta ja viestintää
6. Julkisia hankintaprosesseja uudistetaan
7. Kulttuuri ilmastotyön edistäjänä
8. Nuorten innovatiivisuus
9. Järjestöt ilmastotyössä

- Yhteensä liki 190 toimenpidettä

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021-2030 2.0

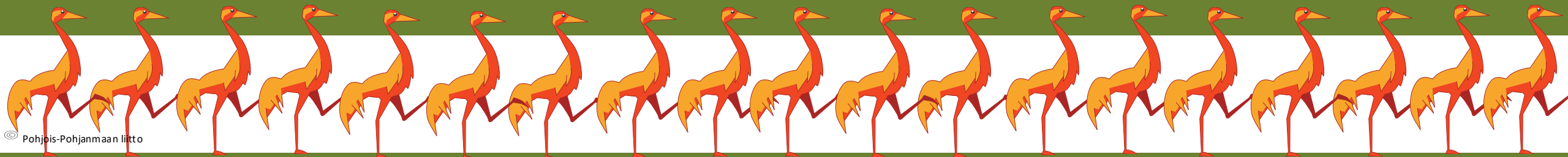
Kohti hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata

Kaikki ratkaisee

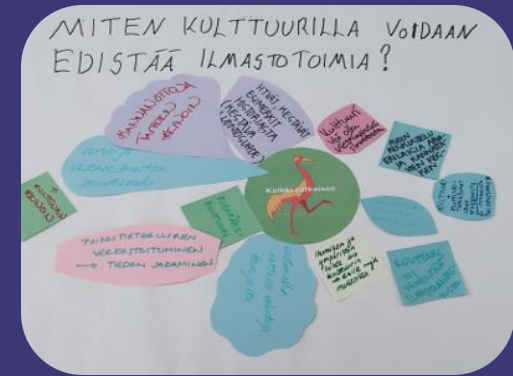
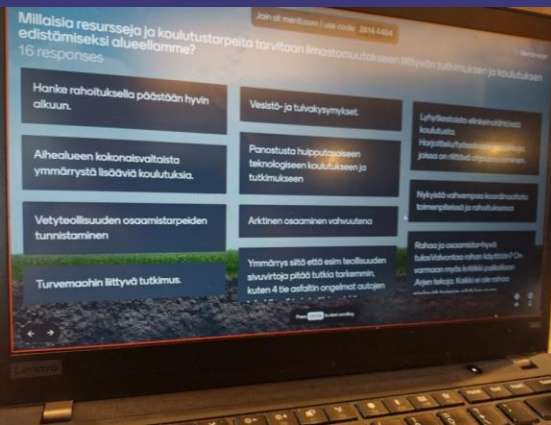
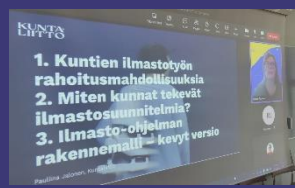
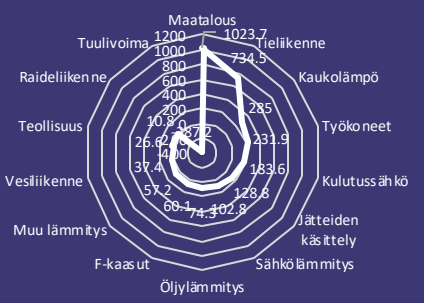
Ilmastotiekartta julkaistaan [suomeksi](#) ja [englanniksi](#).
Ydinviestit löytyvät tarinakartalta [suomeksi](#) ja [englanniksi](#).

Työn valtuutus ja toimenpiteiden ajantasaisuus perustuvat uusimpaan tietoon ja laajaan vuoropuheluun toimijoiden kanssa. Toimenpiteet ottavat huomioon alueen erityispiirteet ja ilmastotavoitteiden ohella vahvistavat ympäristöarvoja ja alueen elinvoimaa. Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden huomiointi on keskeistä toimenpiteiden toteuttamisessa. Työn toteutukseen on resursseja ja työssä saatua tietoa hyödynnetään alueen kehittämisessä.

KiiTOS

Poliittisia päätöksiä ja suuria toimia, mutta myös pieniä tekoja joka päivä - kaikkea mihin itse kukin kykenee